

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat snatan popust. — Upravištvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi sene vračajo.

Novo leto 1911!

Vsem svojim cenj. sotrudnikom, p. n. naročnikom, prijateljem in tudi nasprotnikom veselo in srečno novo leto.

Staro in novo ob sklepu leta.

Na Silvestrovo.

Leto 1910 je spomina vredno po velepomembnih dogodkih. Na Angleškem, ki je zibel parlamentarizma, so imeli dvakrat volitve za parlament, ob pričetku in ob koncu leta, ne da bi se bilo še odločilo za ves svet važno vprašanje, ali uvede tudi Anglija carine ali ne, ter drugo vprašanje o zve važnosti, ali pridobi demokratizem v angleški ustavi ter se zajezi močnega vplivnost levcev. V Ameriki so imeli ponevno hude stresljeje na demarnem trgu, gigantski boji se odigravajo onstran morja med mogočnimi skupinami spekulantov. Sredi teh so bile volitve, ki so prinesle pravejši poraz Rusvetu in njegovi politiki. Na Portugalskem so ob razmerno majhnih žrtvah takorekoč nevidno in čez noč naredili konec kraljevstvu, proglasili republiko in strli premeč duhovništva. Francija je po hudih poplavah, ki so ogrozili obstoj svetovnega središča, srečno izšla iz silnega železničarskega štrajka in se brez katastrof ubranila gospodarske nesreče. Na Nemškem so imeli kratko razburjenost vsled jezikeve zgovornosti svojega cesarja, ki je izpovedal očitno svoje višje zvanje in prerokal izvor svoje oblasti iz naroda. Potem ko je Nemčija v svojem interesu l. 1908 pokazala pripravljenost zasloniti zavezno monarhijo vojaško, je letos posodila ob nevolji in mramranju kapitalistov nekaj sto milijonov Ogrski, katero je bogata

Francija odgnala praznih rok. V naši monarhiji je važen dogodek proglasitev takozvane ustave za Bosno in Hercegovino, ni pa prezreti nadaljne važne činjenice, da se je v tem letu za vse, ki so dobre volje, jasno izpričalo, kako brez podlage so bile rafinirane izmišljotine o jugoslovanskih konspiracijah s Srbijo. Politika grofa Aehrenthala je blamirana pred belimi in črnimi svetom.

Za nas Slovence je bilo završeno leto jako neugodno. Bolj nega kdaj občutavamo nemški velepritisk: Na Koroškem o slovenskih pravicah kmalu ne bo več sledov, največ po krivdi omdotnih slabih klerikalnih voditeljev; na Štajerskem prihaja nemški voletok posebno jasno do izraza pri namerščenju uradnikov, slovenske uradnike vseh strok izganjajo sistematično preko meje. Tudi za Kranjske je potočiti zmagoviti napredek nemštva, — za nemško gimnazijo in nemškimi deželnimi nadzornikom, ki sta spomenika klerikalnega izdajstva, je prisel nemško-nacionalni predsednik deželnega sodišča v Ljubljani. S klerikalno zaslemba so naskočili Nemci svete pravice mesta Ljubljane, za dolgo dobo so vzeli našemu središču svobodno voljenega poglavarja. Ker pa se uveljavlja pravica konečno vsepovsod zmagovito, mora voditi naprednjake kot vodilo prepričanje, da bode Ljubljani kmalu zopet stala na čelu napredna večina navzlic od klerikalcev in Nemcev

izdelanemu novemu volinemu redu, ki mu je nezbrisno utišen pečat narodnega esijalistva.

V našem itak jako mešne rascitem novinarstvu je prineslo leto 1910 dve važni izpremembi. Glavni napredni dnevnik slovenski je začel izhajati s 1. julijem dvakrat na dan. To je bil pomenljiv napredek za slovenske razmere. Vzdržati bi bilo moč na ta način razširjen časopis, ki povzroča vsled dobre poročilne službe gotovo jako visokih izdatkov, le ob pravi dovezetnosti občinstva. Ali pri nas prvači kritikizem in zahtevnost, požrtvovalnosti in pripravljenosti za časopisje je pa neverjetno malo. Tako je prišlo do malovesele posledice, da izgine zopet z novim letom pridobitev, ki jo je prineslo stare leto. Tolazilno pri tem pa je to, da se celjski «Narodni Dnevnik», v novem letu efektivno spoji s «Slov. Narodom», ki se tako izpopolni v smeri do vseslovenskega naprednega dnevnika. Skrb za lokalno politiko bo potem v tem večji meri pripadala tednikom, kakor je vrli «Gorenjec». Jutranja izdaja je brezdomno terjala znatnih denarnih žrtv, ali podjetje, ki ga izdaja in ki ni nikdar uravnalo svojega delovanja v sebični skrbi za dobiček in dividende, je tvegalo za ta hvalevreden poizkus denarna sredstva iz svojih zalag in ima záve tolažečo zavest, da je pokazalo požrtvovalnost in dobre volje za narodni napredek. Drugi omembe vreden dogodek iz l. 1910 je ta, da je začel spomladati izhajati v Ljubljani nov napreden dnevnik. Naj se sodi o tem novem listu in o njegovi vsebini kakorkoli, dejstvo je, da je to napreden list in da ga čita mnogo ljudi iz onih slojev, ki prej morda niso sploh ničesar redno čitali. To pa

PODLISTEK.

Karel Hynek Macha

česki pesnik (1810—1886)

Ob stoletnici njegovega rojstva napisal R. Konec.

Obenem s «Cigani» je nastalo Machovo glavno delo, njegova čudovitolepa pesnitev «Maj», iz katere nam odseva isto čustveno razpoložnje, iste čustvene nauke kakor iz «Ciganov». Mnoge refleksije in slike pesniškega pripovedovanja nas pač spominjajo na tedanjega velikega mojstra Evrope, na Byrona, a kljub temu se nam na poseben način kaže v «Maju» istinito pesnikovo notranje življenje. Glavnega junaka je pesnik povzel iz svojega mladostnega čtiva in iz sodobne literarne mode: roparski stotnik Viljema, «straševiti gospodar gozdov», katerega je kot otroka pognal njegov oče v svet, umori zapeljivca svoje ljubice, in ne da bi vedel, obenem tudi svojega očeta, se pokori za svoje grozodejstvo na vislicah in obenem potegne v smrt svojo ljubico vsled nesreče svoje. Pesnik izkuša psihološko razložiti usodno tragiko cloveka, katerega obsodi družba v pogubo, ker moti svetovni red vsled usode, katere ni zakrivil, ker izraza cloveska čustva. Bralca se polasti v «Maju» najbolje sočutstvo do usode naše eksistence. Z usodo Viljemove spoji pesnik svoje lastno notranjost, svojo bridko žalost, svojo tožbo po manuli

lepi otroški dobi. Macha primerja svojo prihodnost potniku, ki izgine za skalo na obzorju, da se nikdar več ne vrne. «To je moje prihodnje življenje. Kdor potolaži tako srce? Neskončna je ljubezen! — Razočarana je moja ljubezen!»

Kot glavni namen svojega «Maja» je Macha sam zaznamoval, «da hoče slaviti lepoto narave v maju». Vso pesnitev prepleta čudovito prirodno razpoložnje, v pesnitvi javlja pesnik na umetniški način svoje globoko svetovno naziranje. Pokazati hoče harmonijo v naravi, ono harmonijo, katero je cloveštvo izgubilo, ono večno, blagodejno, zakonito pot, katero obrani narava nasproti minljivosti vsega cloveskega. Kakor v «Ciganih» tako spadajo tudi v «Maju» prekrasne pokrajinske slike in slike duševnih razpoloženj k najodličnejšim lepotam vsega dela. Duševno življenje zna pesnik spraviti v čudovito soglasje z naravo. K bratčevemu srcu zlasti govori domača narava, v katere se pred Machom še nihče ni tako umetniško poglobil. Lepe pesniške slike in ljubki, nežni, melodični sami od sebe lahko tekoči stih se prilagajo prizorem in razpoložnjem in se spajajo z vsebino v harmonično celoto. Povsod opazamo mogočno stvarjajočega genija.

Ko je izdal «Maj», je mislil Macha na službo. K temu ga je sililo intimno ljubezensko razmerje. Poleti se je preselil v Litomerice, kjer je nastopil kot absolviran jurist službo praktikanta. Poslabšal se je njegov gmátni položaj, ko je moral skrbeti

za svojo Loro in za novorojenčka. Baš ko je že vse pripravil za ženitev, ga je dohitela tragična usoda. Pri nekem požaru se je prenapel in prekladil, nevarno zbolel in umrl dne 5. novembra l. 1886 v popolnem pomani roju. Tako so se nehote izpolnile Machove smrtne stitje, katere so tako odbijale sodobnike od njega.

Machove pesnitve pomenijo nove vrste poezije v česki literaturi. Baš zaradi tega, ker je bila njegova poezija nekaj novega, so jo sodobniki smatrali za disharmonijo in so Machu očitali že v življenju, še bolj pa po smrti, da je krenil na tuja, nenarodna pota. Povdarjali so tedaj, da se more le na podlagi narodne pesmi razviti pravo pesništvo, pa niso pomislili pri tem, da zagrajajo česko literaturo in poezijo s kitajskimi zidom, preko katerega se ne bi mogle vanje vtihotapiti ideje drugih literatur. Vendar je spoznala mala četica mlajše generacije, kaka nevarnost preti česki poeziji, ako ostanejo tuje českomu kulturnemu življenju evropske ideje, ako ostane tuj obti napredek in tuji občedloveški interesi, ki vladajo v svetovnih literaturah.

Machov pomen v česki književnosti je silo uveljavila generacija, ki se je rodila v letih, ko je nastal njegov «Maj». Ta generacija nadaljuje Machovo delo, katerega je prekinila njegova prezgodnja smrt, zlasti izkuša doseči ono «vrnitev v domovino», katero je zastopal v svojih delih Macha.

Silvestrov večer v Čitalnici. Se enkrat opozarjamo slavno občinstvo na današnje Silvestrovo veselje, katero priredi Narodna čitalnica v Kranju v svojih prostorih. Začetek točno ob 9. uri zvečer. Vstopnina za člane 40 vin. z rodbino 1 K za nečlane 80 vin. z rodbino 2 K. Ker je programa nad vse zanimiv in je pričakovati nadvse prisrčne in nepriisljeme zabave, naj nihče ne zamudi prilike, udeležiti se današnjega večera v Čitalnici! Prosi, se da se prinese dobilke za šaljivo loterijo s seboj v Čitalnico. Na veselo svidenje!

XVI. redni občni zbor telovadnega društva „Sokol“ z ženskim oddelkom v Kranju vrši se v četrtek dne 5. prosinca ob 1/9. uri zvečer v društveni telovadnici sledečim sporedom: 1. Nagovor staroste. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo načelnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Poročilo pregledovalcev računov. 6. Poročilo knjižničarja. 7. Poročilo ženskega oddelka. 8. Volitev staroste in podstaroste. 9. Volitev načelnika. 10. Volitev 8 odbornikov. 11. Volitev 4 odbornikovih namestnikov. 12. Volitev 2 pregledovalcev računov. 13. Volitev praporščaka in njega namestnika. 14. Volitev odposlanca na občni zbor S. S. Z. 15. Volitev odposlanca na občni zbor G. S. Z. 16. Poročilo stavbenega odseka. 17. Prememba pravil. 18. Predlogi in masveti. 19. Raznoterosti. Odbor.

Poglavje v železnem mostu čez Kokro. Ne samo vozovom, temveč tudi pešcem je most radi premizke ograje nevaren. Neki deček iz Vašega K. je nekoč peljal z dvokolesnim vozom (timpeš) na večer okošeno zeleno travo. Ker je v zadnji konec preveč naložil, se mu voz ravno sredi mostu prevrta in zasuča tako nesrečno, da je deček obvisel na voz. ročaju izven ograje — nad groznim prepadom kokriške struge. K svoji so bili ljudje na cesti, ki so naglo pritekli in siromaka rešili strašne smrti. Da bi bila ograja le 1 m višja, in že bi bilo dokaj pomagano in ne bi se bilo bati novih nergod. Vsi slučajji, ki jih navajamo, so resnični. Prizadeti so vam vedno na razpolago, samo ganite se, dokler je še čas!

Nov poštni urad. Dne 1. januarja 1911 se je otvoril v Stražišču (politični okraj Kranj) nov poštni urad z uradnim imenom „Straschische, Krain — Stražišče, Kranjsko“, ki se bo pečal s

pisemsko in vozno pošto ter zajedno služboval kot nabiralnica poštnohranilničnega urada. S poštnim omrežjem bo imel zvezo po dnevno štirikratni enovprežni poštni vožnji do kolodvora v Kranju. Istočasno se opusti II. dostavljalni okraj selskega pismonoše (občini Stražišče in Mavčiče) na poštnem uradu v Kranju in se vpelje na poštnem uradu v Stražišču tudi služba selskega pismonoše.

Telovadne društvo „Sokol“ v Trziču priredi svoje plesno veselico dne 14. svečana 1911 ob 8. uri zvečer v svoji društveni telovadnici. Pri veselici igra oddelek godbe gasil. društva v Kranju. Trziška društva naj se blagovole na to ozirati.

Narodna čitalnica v Škofji Loki priredi dne 31. gruina 1910 ob 1/9. uri zvečer v društveni dvorani Silvestrov večer. Vpored: 1. Resna žensitna ponudba, burka v enem dejanju. 2. Glasbena točka. 3. Dve tašči, burka v enem dejanju. 4. Šaljiv prizor. 5. Nagovor predsednika. 6. Živa slika. 7. V pozdrav novem letu: Ples. Vstopnina za osebo 60 v. Preplačila se hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi najljudneje vabi odbor.

Okrajno glavarstvo v Radovljici je, kakor čujemo, imenovalo v Beli peči komisarja, nadučitelja Kraulanda, katerega je spravi „Volkstrat“ gori, in ki ne razume slovenski. Še bolj nečuveno pa je to, da je baje glavarstvo tovarni sami izročilo štetje njenih delavcev. Če to ni nekaj nečuvnega, potem ne vemo, kaj bi tako imenovali. Pomisliti je treba, da je ravnatelj — Prus, oziroma vsaj nemški podanik in da je dve tretjini delavcev Slovencev, deloma s Kranjskega, deloma iz Ziljske doline. Vsi ti bodo brezdvomno kot Nemci vpisani. To se godi v Radovljici, kjer glavari Slovenec župnek! Poslanci slovenski! Ali nimamo res niti v svoji deželi pravice Slovenci do — pravičnosti? Tudi na Jesenicah je imenovan za števne komisarja nemškutar — Krainz. Tužna nam majka!

Konjaki tat. Posestnik M. Vršnjak je na sejmu v Kamniku 544 K vrednega konja postavil v hlev Trpinčeve gostilne. Vse to je opazoval 24 let stari M ha Stare, delavec iz Vodice, tujemu imetju zelo nevarna človek, ki je to priliko porabil, da je konja iz hleva odpeljal. Naslednjega dne je pa v Hrašah

pri Smedniku ukradenega konja iz bojazni izpustil, ker je neki posestnik spoznal, da je žival ukradena. Stare, ki tatvino priznava, je bil na šest mesecev težke ječe obsojen.

Rudokop na Begunjski se prihodnje pomlad opusti. Vzrok je ta, da primanjkuje rude, zato se ne izplača nadaljnje kopanje. Škoda je za ondotno prebivalstvo, ki je vsaj pozimi imelo nekaj zasluga. Kakor se čuje, mislijo zopet poiskovati pod Belščico, kjer je bil prej rudokop. Kakor se zatrjuje, je še dovolj rude notri, ampak pregloboke jame so tam. Morda bi se pa le kaj napravilo!

Dve častni nagradi razpisani po pevskem zboru „Glasbene Matica“, vsako po 100 K je priznala „Glasbena Matica“ g. Emilu Adamiču za „Tri večerne pesmi“ in skladatelju J. Novaku za „Balade s sopranskim samospevom, mešanim zborom in orkestrom“. Na razpis je došlo 11 skladb. Posiljatelji nenagrajenih skladb dobe iste z neizprtimi kuverti nazaj, ako nam pošljejo geslo in naslov, pod katerim naj se jim vrnejo.

Slovenske brajne društvo v Trziču priredi svoje plesno veselico v prostorih pri Bastelju dne 1. svečana 1911 ob 8. uri zvečer. Pri veselici igra oddelek godbe gasilnega društva v Kranju. Trziška društva naj se blagovole na to ozirati.

Dreblj s Goronjskega. Za obrambni sklad družbe sv. Cirila in Metoda je dosedaj podpisanih 863 kamnov po 200 K. — Iz blejske okolice. Zopet je zapel mrliški zvon — čukom. Kje? pove inseratni biro „Gorenjca“. — S Potokov. Pomovno opozarjamo prizadete kroge, naj se vendar kdo usmili brvi čez Savo pri Potokih — na Dobravo. Nihče se ne upa čez. Ako se ne popravi, naj se saj zagradi, da ne bo nesreče. Dobravčan. — V četrtek je na javni dražbi kupil razne stvari za električno napravo g. dr. Valenčak iz Ljubljane za 1760 K.

Novo kavarstvo v Ljubljani. G. Stefan Miholič dosedaj kavarnar pri „Iliriji“ v Ljubljani, je kupil kavarno „Pua“ na Sv. Petra nasipu št. 37 v Ljubljani ter otvoril isto popolnoma na novo opremljeno dne 1. februarja 1911. Gospod Miholič je obse priljubljen in čistan še izza časa, ko je bil plačilni marker v „Narodni kavarni“, „Evropi“ ter „Avstriji“. Novo podjetje se toplo priporoča.

Telovadne društvo „Sokol“ z ženskim oddelkom v Kranju naznanja vsem svojim bratom članom pretresujočo vest, da je njen dolgoletni član, brat

RADO SEDEJ

ZASEBNI URADNIK

včeraj ob 9. uri zvečer v 29. letu svoje starosti preminul. Pogreb bo jutri, 1. prosinca ob pol 4. uri popoldne.

KRANJ, 31. decembra 1910.

ODBOR.

296

Narodna čitalnica v Kranju naznanja tužnim srcem, da je preminul

Rado Sedej

odbornik „Nar. čitalnice“ v Kranju včeraj, dne 30. decembra 1910 ob 9. uri zvečer po dolgi in mučni bolezni, v 29. letu svoje starosti.

Pogreb se vrši jutri, v nedeljo, dne 1. prosinca 1911 ob pol 4. uri popoldne.

Blag mu spomin!

KRANJ, dne 31. decembra 1910.

Odbor

„Nar. čitalnice“ v Kranju.

297

URADNIŠTVO TVRDKKE VINKO MAJDIČ naznanja tem potom žalostno vest, da je preminul njega zvesti tovariš, gospod

RADO SEDEJ

včeraj, dne 30. decembra 1910 ob 9. uri zvečer, po dolgi in mučni bolezni, v 29. letu svoje starosti.

Pogreb dragega tovariša bode jutri, v nedeljo, 1. prosinca 1911 ob pol 4. uri popoldne.

Bodi mu zemljica lahka!

298

Podružnica slov. trgovskega društva „Merkur“ v Kranju javlja tužno vest, da je preminul njen član, odbornik, gospod

Rado Sedej

zasebni uradnik

danes ob 9. uri zvečer.

Pogreb bode jutri, v nedeljo, dne 1. prosinca ob pol 4. uri pop.

V Kranju, dne 30. decembra 1910.

296

Leopoldina Sedej roj. Potuček, naznanja v svojem, svojega sinka Dušana in vsega sorodstva imenu vsem prijateljem in znancem pretužno vest, da je njen ljubljani soprog, oziroma oče, brat in svak, gospod

Rado Sedej

zasebni uradnik

danes, dne 30. decembra 1910 ob 9. uri zvečer po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 29. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bode v nedeljo, dne 1. prosinca 1911 ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v farul cerkvi v Kranju.

Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin.

V Kranju, dne 30. decembra 1910.

294

X novemu letu 1911

vsem svojim p. n. odjemalcem

najprisrčnejša voščila!

291

Ivan Potočnik
čevljar v Kranju

Poslano*)

Zadeva Ahačič-Mally je razvidna iz akta A 64/10, torej ne potrebujem nobenega drugega pojasnila.

E. Ž.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor zahteva zakon, 289 -2

Garantirano pristni francoski konjak

se dobiva v kavarni **K. Jäger.**

Malo posestvo

se takoj iz proste roke proda v Rovtih pri Podnartu, hiš. šte. 7. — Posestvo obstoji iz hiše in gospodarskega poslopja, treh njiv na 9 mernikov posejanja, 2 lepih sadnih vrtov, lepo zaraščene gozda, ki meri 2-5 orala. Poslopje sta v najboljšem stanu in kriti s skalicami. Tu bi bilo najbolj prikladno za kuhanje žganja, ker je mnogo sadja. Oddaljenost je od postaje Podnart 30 minut, od farne cerkve in šole Ovsiše 20 min. Skupna cena znaša 6000 kron, dasiravno so sama na sebi že gospodarska postopja toliko vredna. Nakupna cena znaša samo polovico cene.

Hiša z vrtom

se proda po jako nizki ceni, v Dolnji vasi nad Školjo Loko. Enonadstropna hiša, je malo bolj v slabem stanju. Vrt meri blizu 1 orala. Skupna cena znaša 2400 kron. Jako primerno bi bilo to poslopje za kakšnega obrtnika, katere si bodi stroke, ker je vas v bližini mnogih drugih vasi. — Gotovi kupci za prvo ali drugo posestvo naj se blagovoltijo oglasiti v 290 3-1

posredovalnici Lovr. Rebolja v Kranju.

Zagrebski **Franck** z

kot tovarniško znamka priporočujemo kot priznani najboljši pridatek za kavo!

Prosi se za pozor pri nakupu!

Ne izogibajte se pošteno trgovine! Prodajam zaradi pomanjkanja prostora po lastnih tovarniških cenah svojo bogato zalogo: Špecerijskega, kolonijalnega blaga, stekla, dijamantov, vsakovrstnih suhih in oljnatih barv, posode vseh vrst. Izdelujem vsa steklarska dela cenejše kakor vsaka druga tvrdka v Kranju. Opozarjam tudi še na najboljši premog. Priporočam najboljši salonski petrolej, kateri lepše sveti ter ga manj pogori, po isti ceni kakor vsaka druga tvrdka v Kranju. To mi je mogoče, ker sem v direktni zvezi s tovarnami. Obenem želim p. n. cenjenemu občinstvu

veselo in srečno novo leto ter se priporočam za obilen obisk s spoštovanjem

J. Evg. Potrebin

Kranj, Glavni trg 286 18-8

v sredini med Omersom in Besenčanom.

Loterijska srečka dne 25. decembra t. l.
Gradec 14 44 23 37 82

Tiskarskega vajenca

sprejme

tiskarna Iv. Pr. Lampret v Kranju.

Zaradi inventure

oddajam narejene obleke za gospode, daške in otroke ter konfekcijo za dame in deklice :::

pod lastno ceno.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

278 9-8

Ljubljana, Mestni trg 5.

Veselo novo leto

želi svojim cenjenim odjemalcem

293

„Merkur“ Peter Majdič

trgovina z železnino in špecerijo

Kranj -- (Gorenjsko)

Martinova cesta 20 R. Lang Martinova cesta 20

Postaja: e električne cestne

železnice pri šentpečerski cerkvi. 180-22

LJUBLJANA :: Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov

Bogata zaloga :
hlätva vsake vrste
v vseh cenah. Ogledala,
slike v vseh
velikostih.

Popolna oprava za
vile. Špecijaliteta:
Gostilniški stoli.

Pohištvo iz železa,
otroške postelje in
vozilski pc vsaki
cenj.

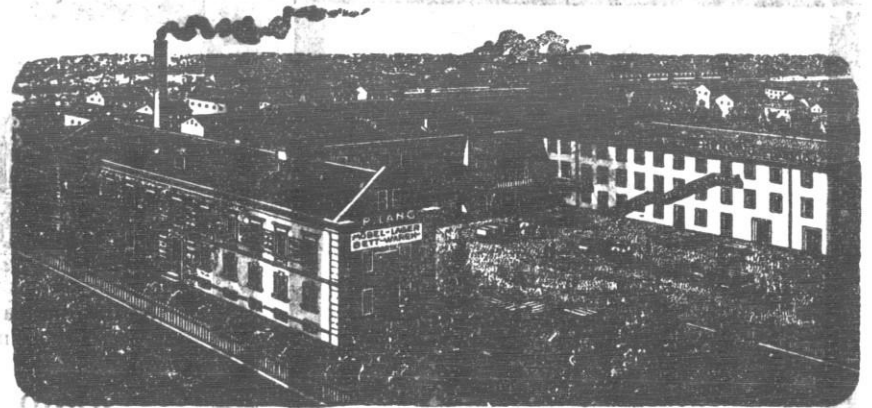
Modreci iz žilnatega
omrežja, zfričaneke trave ali
zlima, prve vrste
vedno v zalogi.

Za spalnico sobo od
180 gld. naprej.
Divan z okraski.

Oprave za jedilno
sobo, salone, pred-
sobe, cele garniture.

Za sobo; postelja,
nočna omarica, o-
mivalna miza, obe-
šalniki, miza, sten-
sko ogledalo.

Špecijaliteta v no-
vostnih balah. Ve-
liki prostori, pri-
tilišno in v 1. nad-
stropju.
Oudovite poceni za
hotale, vile in za
letovišča 62 gld.

Veletrgovina „Merkur“

Peter Majdič, Kranj

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo vsakovrstnega v železninsko in špecerijsko stroko spadajočega blaga.

Zaloga

Tomaževe žlindre

in najboljšega

Portland - cementsa

znamke

Adriaportland.

Samoprodaja

„Eternita“

za kranjski in tržiški sodni

okraj.

285

2

Vrat kadilca. Vobče je znano, da ne prija kajenje niti vratu, niti goltancu. Kadilci, ki pa povrh še trpe na kartu v goltancu in na bronhijah, — kar se prav pogostokrat pripeti — bi morali biti šele prav previdni. Pri mnogih se pojavi, posebno v jutru, močan kašelj, ki se ponavadi udusi s kodeinom. Slednje je narkotično sredstvo, in bi bilo bolje, da bi se ga človek izogibal, celo se sedaj, ko zapisujejo zdravniški sredstva, ki opravljajo isto službo, samo da nima narkotične lastnosti. Mislimo namreč na **Kaiserjeve** prsne karamele s 3 jekami, ki se jobe v vsaki lekarni, drogeriji in boljši trgovini s kolonijalnimi blagom. Zanimivo je, da ima tovarna Fr. Kaiser, Waidungen-Stuttgart nič manj kot 5900 notarsko overjenih izpri eval o dobroti teh karamel.

Darila.

Od novoletnih voščil so se odkupili v prid družbe sv. Cirila in Metoda sledeči gg.: Adamič Anton, Antloga Jakob, Benedik Fran, Kranj, Benedik Fran, Stražišče, Bloudek B-lejav, Brill Anton, Čampa Josip, Crobath Fr. ml., Crobath Fran st., Cvar Josip, Dobeic Josip, dr. Dolar Simon, Dolenc Edvard, Dolžan Fran, Engelman Janko, Fajdiga Ignacij, Fock Makso, Geiger Konrad, dr. Globočnik Edvard, Golob Matija, dr. Herle Vladimir, Hlebs Ferdo, Holzhaacker Fran, Jagodic Ivan, Jezeršek Anton, Jezeršek Fran, Katzer Karol, Keglevič Sandor, Kokalj Rudolf, Kokalj Matja, Korošec Anton, dr. Koman M., Kovačič Ivan, Kovačič Vinko, Krenner Josip, Križanec Karol, Krisper Rajko, Lampert Ivan, Primož, Lampe Ivan, Likozar Josip, Logar Josip, Luznar Fran, Majdič Anton, Majdič Josip, Masten Ivan, Mayr Mavrič, Meden Josip, dr. Mišič Fran, Mlejnik Rajmund, Muc Edvard, Novak Alojzij, Orehek Anton, Pavšlar Tomo, Pezdič Ivan, Pfeifer Ivan, Pirč Ciril, Pire Ivan, Pogačnik Ivan, Polak Ferdo, Potočnik Ivan, Pučnik Berti, Pučnik Konrad, Rakovec Ivan, Rakovec Rudolf, Rebolj Lovro, Rohman Adolf, Rožič Fran, Rus Rudolf, Rus Vilko, Sajovic Janko, Savnik Ivan, Suhadolnik Fran, dr. Šavnik Edvard, Savnik Fran, Savnik Karol, Sinkovec Anton ml., Sinkovec Anton star., Slamberger Anton, dr. Stempihar Valentin, Šturn Fran, Schindler Karel, Schorschak Anton, Schwarz Ivan, Tajnik Josip, Titič Cestmir, Valentič Ivan, Vranjek Janko, Zupan Anton, Zupančič Ivan.

Vsem p. n. cenjenim obiskovalcem kavarne „Prešern“ in tudi prijateljem in znancem želim veselo in srečno novo leto :: 1911!

Zahvaljujoč jih na naklonjenosti se priporočam najljubše tudi nadalje.

KAROL POLAJNAR
KAVARNAR, LJUBLJANA

285

Največja snažnost!

281 — 12

Točna postrežba!

Udobno, higijenski urejena
brionica ::
V. Rozman :: KRANJ

Nahaja se nasproti
:: župne cerkve
v hiši št. 106

Prodaja najboljših sredstev za negovanje las, raznovrstnih lasnih izdelkov, podložkov ter krepa

Vsem p. n. cenjenim gostom, znancem in prijateljem želim

srečno novo leto!

Obenem najljubše naznanjam slavnemu p. n. občinstvu, da z dnem 1. januarjem 1911 opustim kavarno „Ilirija“, otvorim pa 1. februarja popolnoma na novo opremljeno

kavarno Pua

Ljubljana, Sv. Petra nasip 37

Zahvaljujem se za dosedanje izkazano zaupanje ter se priporočam v bodočo naklonjenost p. n. slavnega občinstva.

Štefan in Ana Miholič

288 1

kavarnar pri „Iliriji“ v Ljubljani, Kolodvorska ulica.

Tehnična pisarna in stavbno podjetje

INGENIEUR H. UHLÍŘ

Ljubljana, Resljeva cesta št. 26.

276 52-3

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, strokovni znanstveni izvidi, prevzeta zgradb.

4 1/4

RAZGLAS.

Mestna hranilnica v Kranju naznanja, da zviša počenši s 1. januarjem 1911 obrestno mero za vse hranilne vloge od 4% na

4 1/4 %

Obresti se pripisujejo h kapitalu **dvakrat** na leto, to je dne 30. junija in dne 31. decembra vsakega leta, ne da bi bilo treba vlagateljem zglaševati se v ta namen še posebej pri hranilnici.

Rentni davek plačuje hranilnica sama iz svojega.

Uradne ure za stranke so vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne.

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Kranju

dne 1. decembra 1910.

4 1/4

Obvarovati živino pred boleznijo je lažje

kakor bolno živino ozdraviti. Priporočamo

MASTIN

dosedaj edino maščobno varnostno sredstvo,
ki je izdeluje **doktor pl. Trnkóczy**.

Mastin se dobiva pri vsakem trgovcu.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 49 52-45

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priloga svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Cenik in na zahtevanje zastoj.

G. Tönnies

v Ljubljani 52-33
133

tovarna za stroje, železo in
kovinolitarna priporoča kot
posebnost žage in vse
stroje za obdelovanje lesa.
Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezane ne-
posredno z vratilom. Motorje
za bencin in surovo olje,
najcenejša gonilna sila.

Popolnoma varno in najbolje naložite svoj
denar v

Kmečki posojilnici

v Ljubljani

(nasproti Figova :: v lastni hiši :: Dunajska cesta.)
Kmečka posojilnica v Ljubljani podpira kmeto-
valce in je pravi kmečki denarni zavod.

Vloge se obrestujejo po 4 1/2 %.

!! V kmečki posojilnici je naloženo
:: še nad 20 milijonov kron. :: !!

Rezervni sklad čez 400.000 kron.

Za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov.
Kmečka posojilnica je edin slovenski denarni zavod, ki je
84 vpeljal hišne nabiralnike vlog. 26-26

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice
drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Opozorjamo

na novo vrsto valjanih „Pekatet“, ensko doma de-
lanim za juho in prikuho. Dobivajo se le v rumenih
ovojih po pol kilograma v najfinjših kakovostih z na
pisom in s sliko:

„Štirje rumenjaki“

„Osem rumenjakov“.

72 48-43

Najboljše čebulice nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega dobrega pulje-
nega 2 K, boljsega 2 K 40 h;
prima polbelega 2 K 80; be-
lega 4 K; belega, puhanega
K 10 h; 1 kg velefinega
sneznobelega puljenega 6 K
40 h, 8 K; 1 kg puha, si-
vega 6 K, 7 K; belega 5 finega 10 K; najfinjši prsni
puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Izgotovljene postelje

iz gostonitega, rdečega, modrega, belega ali rmenega
nankinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, z
dvema zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 60 cm
širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitnim pu-
hanim posteljnim perjem 16 K; napolj puh
20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K,
14 K, 16 K; zglavnice 8 K, 8 K 50, 4 K; per-
nice, 200 cm dolge, 140 cm široke, 18 K, 14 K 70 h,
17 K 80 h, 21 K; zglavnice 90 cm dolge, 70 cm
široke 4 K 50 h, 5 K 20 h, 5 K 70; spodnje per-
nice iz mo-nega, črtanega gradla 180 cm dolge, 116
cm široke 12 K 80 h, 14 K 80 h.

Razposiljanje po povzetju od 12 K naprej franko.
Dovoljena je zamena. Za neugajajoče se denar povrne.

S. Benisch, Dešenec št. 821, Češko.

Obsežni ceniki zastoj in franko. 192 50-19

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškova ulica št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko kletčevalništvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru,
obmejno omrežje, velna vrata, balkoni, verande,
stolpne križe, štedilnike i. t. d.

Špecialiteta: 83 52-42

valjični zastori (Rollbalken).

INGER

šivalni stroji

za vse le mogoče ši-
valne namene.

Dobe se v vseh naših prodajalnah.

SINGER Co., akcijska družba
šivalnih strojev. 85 42-39

Podružnice povsod. Podružnice povsod.

Kranj št. 53, nasproti c. kr. pošte.

Hotel Trabesinger, Celovec

Velikouška cesta št. 5

se priporoča potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, sražne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne
jedi, dobro pijačo poceni — Veliko dvorišče za vozove in tri hleve za konje.
Za zabavo služi keglijšče, pozimi zakurjeno, — Poleti sediš na senčnatem vrtu.
V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah
zvečer. — Velike dvorane za shode in veselice. Na kolodvoru pričakuje gostov
domači omnibus. 281 — 3
Lastnik: Ivan Millonig.

Rudolf Rus

urar v Kranju

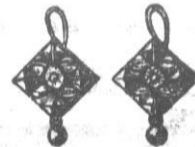
priloga slavnemu občinstvu svojo
največjo zalogo ur, zlatne in sre-
brne i. t. d. Pripravna božična in
novoletna darila. Ker imam di-
rektne zveze s tovarnami in ne
kupujem od prekupčevalcev, možno
mi je vsakovrstno blago oddajati
po čudovito nizkih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Rudolf Rus.

191 52 19

Ustanovljeno l. 1885.

Ceniki zastoj in
poštino prosto.

Kako

se varuje pred želodčnim boleznim?

Da se izogne boleznim, na katerih trpi večkrat sedanje človeštvo, naj se uporablja pravočasno

nektar dr. Engela

kajti

močen želodec in dobra prebava

sta temelja zdravega želodca. Kdor si torej hoče ohraniti zdravje do najvišje starosti, naj uporablja po
svojih izvrstnih uspehih dobro znani

nektar dr. Engela,

Ta nektar, ki je pripravljen iz izvrstnih želiščnih sokov in dobrega vina, učinkuje zbog
svoje posebne in skrbne sestave izvrstno na prebavo, slično kakor učinkuje dober želodčni
likier ali želodčno vino ter nima prav nikakih slabih posledic. Zdravi in bolniki torej lahko
zavživajo nektar, brez ozira na svoje zdravje. Nektar upiiva pri pametni uporabi pospešujoče
na prebavo in pospešuje tvoritev sokov.

Zatorej naj zavživajo

nektar dr. Engela

vsi oni, ki si hočejo obdržati dober želodec.

Nektar je izvrstno sredstvo proti želodčnemu kataru, želodčnem
krču, želodčnim bolečinam, težki prebavi ali zasliženju.
Istotako ne dopušča nektar navadno zaprtja, utešenja, bolečin pri koliki
ali utripanja srca, temveč zdrži zdrav spanec in dober tek ter, preprečuje t rej brez-
spalnost, slabo vojo, glavobol in živčno utrujenost. V širokih ljudskih plasteh je čislán po svojem učinku
ker vzdržuje veselost in veselje do življenja.

Nektar se dobiva v steklenicah po K 2— in K 4— v lekarnah v Kranju Kam-
niku, Šacfi Loki, Radovljici, Trzinu, Jesenicah, Idriji, Vrhniki, L tiji, Ljubljani, kakor
tudi v vseh večjih in manjših krajih vojvodine Kranjske ter vse Avstro-Ogrske. Tudi
razpošiljajo vse lekarnarje in več steklenic za originalno ceno v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svaril se pred ponaredbami!

220 17-5

Zahteva naj se izrecno

nektar dr. Engela

Moj nektar ni nikako tajno sredstvo. Snovi so: Samos 200,0, malaga-vino 200,0, vinski spirit 50,0, glicerín 100,0, rdeče
vino 100,0, sok jarebnike 100,0, sok črešnje 200,0, trpotec 30,0, borovnice 30,0, vernut 80,0, fenhel, janež, helenina korenina,
encijan, kalinus, kamelice 10,0. Te snovi naj se mesa.

Ne kupujte
nič drugega protij 242 24-8

KASLJU

hripavosti, kataru, zasliženju, krčevitem in
hrznem kašlju kakor okusne

KAISERJEVE prsne karamele
s tremi jelkami

5900 not. over. ispričeval od zdravni-
kov in privatnikov zagotavlja
siguren uspeh. Paket 20 in 40 vln., doza 60 vln.
Dobi se jih v lekarnah: Karel Šavnik, pri sv.
Trojici v Kranju in H. Roblek v Trzinu.

POZOR!

264 52-6

Slav. občinstvu v mestu Kranju in okolici
najljubšeje naznanjam, da sem prevzel od
gosp. J. Potuška

BRIVNICO

katero sem uredil prav udobno in higijenski.
Prodajam in izdelujem lase, kite in razno-
vrstne podložke hitro in po najnižji ceni.
Največja snaga. Točna in hitra postrežba.
Se priporočam **Mirko Kacouš**, brivec in
s spoštovanjem lasuljar.

Mestna hranilnica v Radovljici

je prvi, najvarnejši in največji zavod za nalaganje denarja
v pol. okraju Radovljica na Gorenjskem.

Mestna hranilnica v Radovljici obrestuje vse hranilne vloge po 4 1/4 od sto. Vse narasle in nedvigljene obresti pripisuje dvakrat na leto h kapitalu, in sicer 30. rožnika in 31. grudnia, ne da bi bilo treba to zahtevati. Rentni davek od teh obresti plačuje mestna hranilnica sama, tako da dobi vsak vložnik 4 K 25 v od sto čistih obresti in poleg tega še dvakratne obrestne obresti na leto. Za vse vloge in njih obrestovanje jamči v smislu od c. kr. deželne vlade za Kranjske v imenu c. kr. ministrstva notranjih zadev — potrjenih pravil mesto Radovljica z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo — in poleg tega hranilnica s svojim premoženjem in svojim rezervnim zakladom, kateri znaša sedaj nad 200.000 K. :: Mestna hranilnica v Radovljici daje največjo varnost za hranilne vloge med vsemi drugimi denarnimi zavodi v polit. okraju Radovljica. Zato nalagajo c. kr. sodnije in drugi c. kr. uradi vse vloge od nedoletnih otrok in druge denarje le pri tej mestni hranilnici. — Kdor želi iz drugega denarnega zavoda prenesti denar v Mestno hranilnico v Radovljici, izroči naj ji le vložno knjžico, da se obrestovanje ne pretrga, dvig preskrbi hranilnica sama. Kdor želi pri Mestni hranilnici v Radovljici nalagati denar po pošti brezplačno, zahteva naj pri hranilnici poštne položnice, katere so vsakemu na razpolago.

Posojila na zemljišča

Posojila na zemljišča dovoljuje proti 5% obrestovanju na amortizacijsko dobo, katero si lahko vsak dolжник sam določi, namreč proti vračilu na 14, 16 1/2, 19 1/2, 25 ali 36 let, izjemoma tudi na 50 let.

Tako vračilo je za vsakega dolžnika zelo ugodno, ker poplača napravljeni dolg z malimi odplačili mimogrede z obrestmi. Kdor si izposodi drugod recimo 300 K s 6% obrestmi, plača zanje v 36 letih 648 K golih obresti, ostane toraj še vedno 300 K dolžan. Dolжник mestne hranilnice v Radovljici se pa dolga docela iznebi, dasi plača v celoti dobi še za 97 v manj. Nadalje dovoljuje tudi posojila na me-nice in proti zastavi vrednostnih papirjev. Tudi za posojila je Mestna hranilnica v Radovljici prvi zavod v polit. okraju Radovljica. Kdor želi najeti posojilo ali dobili kaka druga pojasnila, zglesi naj se v hranilnični pisarni nasproti c. kr. okrajne sodnije, kjer se uraduje vsak dan od pol 9. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do 5. ure popoldne razen v nedeljah in praznikih.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Radovljici.

Pivovarna Jul. Staré v Mengšu

priporoča

svoje priljubljeno pivo, kakor marčno

pivo

I. in II. vrste, bavarsko, vležano v

sodčkih in steklenicah, pričakujoč

obilnih naročil.

Ustanovljeno leta 1818.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Debitna glavica K 5.000.000 K.

Stritarjeva ulica št. 2

Rezervni fond K 450.000.

Podružnice v Splicetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

78 52-43

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnom kurzu.

Vsem svojim cenj. odjemalcem

veselo in srečno novo leto 1911!

Kranj
A. Adamič

Edini zobozdravniški in konc. zobotehniški atelje v KRANJU v isti hiši, kjer je lekarna.

206 52-17

Med. univ. dr. Edvard Globočnik ter konc. zobotehnik Franc Holzacker.

Ordinacije vsak dan, tudi ob nedeljah. Ne zamenjajte zobozdravniškega in konces. zobotehniškega ateljeja z zobarskim ateljejem, ki je v prejšnjih časih ordiniral v Kranju samo ob nedeljah.

Umetni zobje se izgotove v enem dnevu, popravila v nekoliko urah, začasna popravila takoj. Vse vrste plombe i. t. d.

Konc. zobarski atelje
ni več v Kranju
od sedaj nadalje samo v
Ljubljani Stritarjeva ulica 7.
Konc. zobotehnični atelje
O. Seydl

Glinaste peči 147 52-28

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Zlate svetilje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kosmetično
ZOBOČISTILNO
sredstvo

seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7.

42 52-52
dobi se
v
lekarni
Safarj

Čitajte in priporočajte!

„Več luči!“ Poljudna zbirka potrebnih, poučnih, zabavnih in aktualnih spisov za slovensko ljudstvo. Izhaja periodično, najmanj štirikrat na leto

1. snopič: Cerkvene pristojbine ali štolnina z dodatkom Kako se določa kongrua?
 2. snopič: Kako sina oprostim vojaščine in druge važne določbe glede vojaške dolžnosti.
 3. snopič: HALLEYJEV KOMET (REPATICA)
 4. snopič: Bira, kongrua in cerkvena konkurenca
 5. snopič: Štiri črtice, namreč Nekaj iz življenja fajmoštra Božidarja Kozamernika. — Kako dolg rep je imel pes svetopisemskega Tobije. — V nebesih. — Konec sveta in sedež za „nebeško kraljestvo“
 6. snopič: KAKO JE LEP VOJAŠKI STAN..
 7. snopič: Strašna grozodejstva v samostanu čenstohovskem Po konfisk. II. izdaja.
 8. snopič: Joj, joj, ta neznosna draginja!
- Cena 80, oz. 20 vin.

Dobiva se v založni tiskarni Iv. Pr. Lampret v Kranju ter v knjigarnah in trafikah.

Posojilnica v Radovljici

registrirana zadruga s omejenim poročtvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje

po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/2 % ali z 1 % amortizacijo, na menice pa po 6 % :: Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

181 52-22

Denarni promet v letu 1909:
K 4.000.000

Rezervna zaklada iznosa:
K 100.623'40

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici

vsak dan od 8.—12. ure dopoldne in od

2.—6. ure pop. izvzemši nedelje in praznike.

Poštno-hranilnični račun centrale št. 45.867.

Podružnice na Jesenicah št. 75.299.